

પશુઓમાં મહત્વની બિમારીઓ માટે પારંપરિક પશુચિકિત્સા પદ્ધતિઓ

પશુઓમાં મહત્વની બિમારીઓ માટે પારંપરિક પશુચિકિત્સા પદ્ધતિઓ

પશુઓમાં મહત્વની બિમારીઓ માટે પારંપરિક પશુચિકિત્સા પદ્ધતિઓ

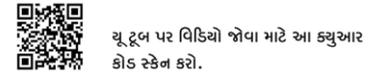
હાઈગ્રોમા (સાંધામાં સોજો)

સામગ્રી: કુવારપાઈ: 100 ગ્રામ; ચૂનો: 10 ગ્રામ; સાંધાવેલ (હાડજોડ) નું પ્રકાંડ: 100 ગ્રામ; હળદર: 15 ગ્રામ; લસણ: 5 કળી; તલનું તેલ - 1 લીટર

બનાવવાની રીત: (1) બધી સામગ્રીને દળીને પેસ્ટ બનાવો. (2) 1 લીટર તલના તેલમાં પેસ્ટને ઉકાળો અને ઠંડુ પડવા દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) દિવસમાં 4 થી 5 વાર અસરગ્રસ્ત ભાગ પર લગાવો. (2) દિવસમાં બે વાર ગરમ પાણીથી શેક કરો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

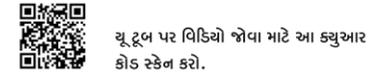
ઉધરસ

સામગ્રી: એક દિવસ માટે અરડુસી: 1 પાન; તુલસીના પાન: 1 મુઠ્ઠી; લસણ: 5 કળી; હળદર: 10 ગ્રામ; કાળા મરી: 10 ગ્રામ; ગોળ - જરૂરિયાત પ્રમાણે

બનાવવાની રીત: (1) કાળા મરીને 15-20 મિનિટ પાણીમાં પલાળીને અલગથી દળી નાખો. (2) હવે બધી જ સામગ્રીમાં ગોળ નાખીને દળીને પેસ્ટ બનાવી દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: સ્થિતિ ઠીક ના થાય ત્યાં સુધી દરરોજ બે થી ત્રણ વખત પશુને ખવડાવો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

દૂધમાં લોહી આવવું

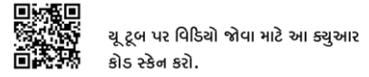

સામગ્રી: એક દિવસ માટે મીઠા લીમડાના પાન: 2 મુઠ્ઠી; સરગવાના પાન: 2 મુઠ્ઠી; ગોળ: 100 ગ્રામ; લીંબુ: 6 નંગ

બનાવવાની રીત: (1) મીઠા લીમડાના પાન અને સરગવાના પાનને ગોળ સાથે દળીને પેસ્ટ બનાવી લો. (2) લીંબુને 2 ભાગમાં કાપી દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) સ્થિતિ ઠીક ના થાય ત્યાં સુધી દિવસમાં 2 વાર પેસ્ટ ખવડાવો. (2) દિવસમાં 3 વાર એકસાથે બે લીંબુ (બે ભાગમાં કાપેલા) 3 દિવસ સુધી ખવડાવો.

નોંધ: આ સાથે આઉના સોજા (મસ્ટાઈટીસ) માટેની પણ પારંપરિક સારવાર કરવી.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

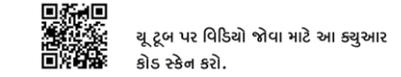
ગરમીમાં ના આવવું

ઉપયોગ કરવાની રીત: દિવસમાં 2 વાર ગોળ અને મીઠા સાથે નીચેના ક્રમ પ્રમાણે તાજું ખવડાવો.

(1) એક સફેદ મૂળો દિવસમાં 2 વાર એમ 5 દિવસ સુધી
(2) એક કુવારપાઈ નું પાન દિવસમાં 2 વાર એમ 4 દિવસ સુધી
(3) 4 મુઠ્ઠી સરગવાના પાન દિવસમાં 2 વાર એમ 4 દિવસ સુધી
(4) 4 મુઠ્ઠી સાંધાવેલ દિવસમાં 2 વાર એમ 4 દિવસ સુધી
(5) 4 મુઠ્ઠી મીઠા લીમડાના પાન 5 ગ્રામ હળદર સાથે દિવસમાં 2 વાર એમ 4 દિવસ સુધી

નોંધ: આ સારવાર ચાલુ કરવાના 15 દિવસ પહેલા પશુને કૃમિનાશની દવા આપી દેવી.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

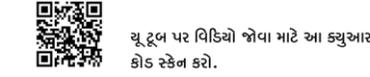
આઉનો નો સોજો (મસ્ટાઈટીસ) - બધા જ પ્રકારના

સામગ્રી: એક દિવસ માટે કુવારપાઈ (એક આખું પાન) : 250 ગ્રામ; હળદર : 50 ગ્રામ; ચૂનો: 15 ગ્રામ; લીંબુ: 6 નંગ

બનાવવાની રીત: (1) કુવારપાઈના પાનના નાના ટુકડા કરી દો (કાંટા કાઢ્યા પછી). (2) સાથે હળદર અને ચૂનો નાખીને દળીને લાલ રંગની પેસ્ટ બનાવી દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) આખા આઉને ઘોળને સાફ કરો અને દોહન કરીને આઉને સુકું કરી દો. (2) એક મુઠ્ઠી પેસ્ટ લઈને એમાં 200 મિલી પાણી ઉમેરીને પાતળું મિશ્રણ બનાવી દો. (3) પાતળા કટેલ મિશ્રણને દિવસમાં 10 વાર એમ 5 દિવસ સુધી આખા બાવલા પર લગાવો. દર વખતે પ્રથમ પગલું અનુસરવું. (4) દિવસમાં 3 વાર એકસાથે બે લીંબુ (બે ભાગમાં કાપેલા) 3 દિવસ સુધી ખવડાવો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

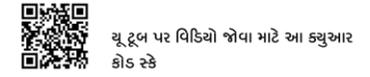
આઉનો નો સોજો (મસ્ટાઈટીસ) - બધા જ પ્રકારના

સામગ્રી: એક દિવસ માટે કુવારપાઈ (એક આખું પાન) : 250 ગ્રામ; હળદર : 50 ગ્રામ; ચૂનો: 15 ગ્રામ; લીંબુ: 6 નંગ; સરસવ અથવા તલનું તેલ: 600 મિલી

બનાવવાની રીત: (1) કુવારપાઈના પાનના નાના ટુકડા કરી દો (કાંટા કાઢ્યા પછી). (2) સાથે હળદર અને ચૂનો નાખીને દળીને લાલ રંગની પેસ્ટ બનાવી દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) આખા આઉને ઘોળને સાફ કરો અને દોહન કરીને આઉને સુકું કરી દો. (2) એક મુઠ્ઠી પેસ્ટ લઈને એમાં 200 મિલી સરસવ અથવા તલનું તેલ ઉમેરીને પાતળું મિશ્રણ બનાવી દો. (3) પાતળા કટેલ મિશ્રણને દિવસમાં 3 વાર એમ 5 દિવસ સુધી આખા બાવલા પર લગાવો. દર વખતે પ્રથમ પગલું અનુસરવું. (4) દિવસમાં 3 વાર એકસાથે બે લીંબુ (બે ભાગમાં કાપેલા) 3 દિવસ સુધી ખવડાવો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

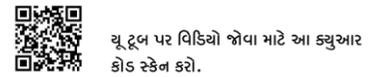
પશુનું બેસી જવું/ ઊભું ના થઈ શકવું

સામગ્રી: એક વખત ઉપયોગ માટે દેશી મરઘીના ઈંડા: 2 નંગ; સરગવાના પાન: 4 મુઠ્ઠી; સાંધાવેલ (હાડજોડ): 4 મુઠ્ઠી; ગોળ : જરૂરિયાત પ્રમાણે

બનાવવાની રીત: (1) તાજા કાચા ઈંડા લો. (2) સરગવાના પાન અને સાંધાવેલના પ્રકાંડને અલગથી દળીને જરૂરિયાત મુજબ ગોળ નાખી બંનેની અલગ પેસ્ટ બનાવી દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) એકસાથે બે ઈંડા(કાચલી સાથે) પશુને ખવડાવો. દિવસમાં ત્રણ વાર. (2) ઈંડા ખવડાવતા પહેલાં કાચલી પર એક નાનું કાણું પડી દો. (3) દર બે કલાકે વારાફરતી સરગવાની અને સાંધાવેલની પેસ્ટ ખવડાવો (4 મુઠ્ઠી એકવારમાં). (4) 4 દિવસ સુધી પશુને ઊભું કરવાનો પ્રયત્ન કરશો નહીં.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

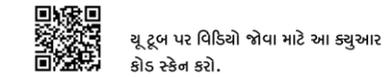
જંતુનાશકનું ઝેર/ સાર્બનાઈડ ઝેર/ માચકોટોક્ષીકોસીસ

સામગ્રી: એક દિવસ માટે નાગરવેલના પાન: 10 નંગ; કાળા મરી: 10 ગ્રામ; મીઠું (આખું): 10 ગ્રામ; આમલી: 1 કિલોગ્રામ; પાણી: 1 લીટર; 1 કિલો સરગવાના પાનનો અર્ક; ગોળ : જરૂરિયાત પ્રમાણે

બનાવવાની રીત: (1) નાગરવેલના પાન, કાળા મરી અને આખા મીઠાને દળીને પેસ્ટ બનાવી લો. (2) જરૂરિયાત મુજબ ગોળ સાથે મિશ્ર કરી દો.

બીજી તૈયારી: એક દિવસ માટે (1) 15 મિનિટ માટે આમલીને પલાળી રાખો. (2) પલાળ્યા પછી આમલીમાંથી રસ કાઢી લો. (3) પછી પાણી, સરગવાનો અર્ક અને ગોળ ઉમેરો. (4) બરાબર મિશ્ર કરો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

ગઠાવાળી (લંપી) ત્વચા રોગનો ઉપચાર

અ. મૌખિક ઉપચાર (ખવડાવવા માટે) (ઓછામાં ઓછા એક કલાકના ગાળે વારાફરતી પશુને ખવડાવો)

૧. પહેલો ઉપચાર
સામગ્રી: (એક કોઝ માટે) નાગરવેલનાં પાન - ૧૦ નંગ, કાળા મરી - ૧૦ ગ્રામ, મીઠું - ૧૦ ગ્રામ, ગોળ જરૂરિયાત મુજબ
બનાવવાની રીત:
• ઉપર બતાવેલી તમામ સામગ્રીને દળીને પેસ્ટ બનાવી લો અને એમાં ગોળ મિક્સ કરો
• તૈયાર થયેલ કોઝ નાની નાની માત્રામાં પશુને ખવડાવો
• પહેલા દિવસે દર ત્રણ કલાકે એક એક કોઝ ખવડાવો (દિવસ ૧)
• બીજા દિવસથી લઈને બે અઠવાડિયા સુધી સવાર, બપોર અને સાંજ એમ રોજના ત્રણ કોઝ ખવડાવો
• દરરોજ કોઝ તાજા બનાવો

૨. બીજો ઉપચાર
સામગ્રી: (બે કોઝ માટે) લસણ - ૨ કળી, ઘાણા - ૧૦ ગ્રામ, જીરું - ૧૦ ગ્રામ, તુલસી - ૧ મુઠ્ઠી, તેજ પત્તા - ૧૦ ગ્રામ, કાળા મરી - ૧૦ ગ્રામ, નાગરવેલનાં પાન - ૫ નંગ, નાની ડુંગળી - ૨ નંગ, હળદર પાવડર - ૧૦ ગ્રામ, ચીરાતાનાં (કરીયાતું) પાનનો પાવડર - ૩૦ ગ્રામ, ડમરાના પાન - ૧ મુઠ્ઠી, લીમડાના પાન - ૧ મુઠ્ઠી, બીલીનાં પાન - ૧ મુઠ્ઠી, ગોળ - ૧૦૦ ગ્રામ
બનાવવાની રીત:
• ઉપર બતાવેલી તમામ સામગ્રીને દળીને પેસ્ટ બનાવી લો અને એમાં ગોળ મિક્સ કરો
• તૈયાર થયેલ કોઝ નાની નાની માત્રામાં પશુને ખવડાવો
• પહેલા દિવસે દર ત્રણ કલાકે એક એક કોઝ ખવડાવો (દિવસ ૧)
• બીજા દિવસથી રોજ સવાર સાંજ બે કોઝ જ્યાં સુધી સ્થિતિ સુધારે નહિ ત્યાં સુધી ખવડાવો
• દરરોજ કોઝ તાજા બનાવો

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

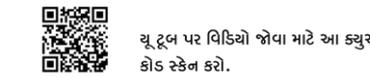
આંચળ બ્લોક થઈ જવું/ કણી પડવી

સામગ્રી: લીમડા ના પાંદડાની એક તાજા સળી; હળદર; માખણ અથવા ઘી

બનાવવાની રીત: (1) આંચળની લંબાઈ પ્રમાણે લીમડા ના પાંદડાની સળી કાપી લો (પાતળા ભાગ તરફથી). (2) સળી ઉપર હળદર અને માખણ/ઘીનો મલમ બનાવીને લગાવો. (3) અસરગ્રસ્ત આંચળના છિદ્રને બરાબર સાફ કરો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) મલમ લગાવેલી સળીને ઘડિયાળ ના કાંટાની ઉંઘી દિશામાં ફેરવીને અસરગ્રસ્ત આંચળમાં જવા દો (જાડો ભાગ બહાર રહે તે રીતે). (2) દરેક દોહન પૂરું થયા પછી નવી સળી બનાવીને આંચળમાં જવા દો.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

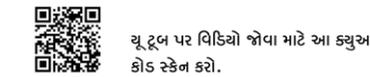
આરહો / આઉમાં પાણી ભરાઈ જવું

સામગ્રી: એક વખત ઉપયોગ માટે તલ/સરસવનું તેલ: 200 મિલી; હળદર: 1 મુઠ્ઠી; લસણ: 2 કળી

બનાવવાની રીત: (1) તેલ ગરમ કરો અને તેમાં હળદર અને લસણના ટુકડા નાખો. (2) બરાબર મિશ્ર કરો અને સુગંધ આવે ત્યારે ગેસ/સ્ટવ પરથી ઉતારી લો (ઉકાળવાની જરૂર નથી). (3) મિશ્રણને ઠંડુ થવા દો.

ઉપયોગ કરવાની રીત: (1) જ્યાં પાણી ભરાયું છે ત્યાં અને આખા બાવલા પર મિશ્રણ બે ઘસીને લગાવો. (2) દરરોજ 4 વાર એમ 3 દિવસ સુધી લગાડવું.

ચૂ રૂબ પર વિડિયો જોવા માટે આ ક્યુઆર કોડ સ્કેન કરો.

